

VREDNOTE I OPASNOSTI TURIZMA

Ulazimo u ljetnu sezonu. To je za mnoge vrijeme godišnjeg odmora. Za druge je to vrijeme godišnjeg umora. Turizam uključuje te obje kategorije ljudi, one koji se odmaraju i one koji rade u ugostiteljstvu.

Obje ove kategorije nose u sebi svoje vrednote i svoje opasnosti.

Na početku ovogodišnje turističke sezone dobro je na njih misliti u svjetlu vjere.

Rad i odmor nerazdvojivo su povezani u običnom ljudskom životu, međusobno su ovisni. Rad i odmor prave su ljudske vrednote, spadaju na dostojanstvo čovjeka. Izgrađuju život čovjeka. Unapređuju cjelokupni razvitak društva.

Ako razmislimo da su mnogi gosti, domaći i strani, čitavu godinu proveli u radu i napetosti, u zatvorenu prostoru ureda ili tvornice, u gradskoj buci i vrevi, onda na njih gledamo posve drugim očima. Odmor im nije dokolica, luksus. On im je nuždan za zdravlje. Potreban im je da mogu opet raditi. Poslije jedanaestmesečnog rada moraju se osvježiti i odmoriti u drugom ambijentu, daleko od svagdašnjih problema. Naužiti se zraka, sunca uz obalu jezera i mora, ili na planinskim visovima.

Oni opet u tišini, u tome dodiru s prirodom nalaze sebe. Obitelj je više zajedno.

U časovima mira i odmora za mnoge je Bog prisutniji. Doista, dani odmora za mnoge su dani osvježenja vjere, molitve i proživljenijeg euharistijskog slavlja.

Biti na uslugu modernom, umornom čovjeku, biti mu na uslugu, osobito putem ugostiteljske službe, zaista je humano i kršćanski. Ovdje je na mjestu ona Isusova riječ: »Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednome od ove moje najmanje braće« (Mt 25, 40).

Samo se zreo čovjek znade pravo odmarati. Odmor je po sebi vrednota, ali može biti i opasnost za onoga tko ga ne provodi u skladu s ljudskim dostojanstvom i moralnim zakonom. Slobodno vrijeme, osamljenost, nepoznatost, novi kraj... kao da olakoćuju stanovito ponašanje koje izobličuje odmor, a vrijeđa domaćine i druge goste svojom bezobzirnošću i čudorednom opuštenošću.

Naša je tehnička civilizacija stvorila problem slobodnog vremena. Tek smo na početku jednoga ogromnog posla: odgojiti čovjeka za pravilnu upotrebu slobodnog vremena. I u tome kršćanin-turist treba da bude pionir. On treba da daje primjer da je odmor, doista, u službi ljudskog dostojanstva,

zdravlja, vjere i kulture. Kršćanin mora biti kršćanin na radu i na odmoru. Kršćanin mora uvijek živjeti, raditi i odmarati se kao vjernik.

Turizam promiče čitav niz ekonomskih i kulturnih djelatnosti u svijetu i u nas. To je dobro. S turizmom je nerazdvojivo povezana ugostiteljska uslužnost, društvena i privatna. U nju su uključeni brojni kršćani turistički radnici, ugostiteljsko osoblje svih vrsta, obitelji koje primaju goste.

Svi ostvaruju jednu veliku vrednotu, turizam. Unapređuju ga. Svojim su radom u službi čovjeka i društva. Svojim radom sebi i obitelji osiguravaju život. Za mnoge je sezona jedino vrijeme kroz godinu i jedina prilika da za čitavu godinu zasluže kruh.

Zbog tako relativno kratkog vremena rada i zarade u ugostiteljstvu krije se u njemu i opasnost njegove deformacije.

Opasnost je da kršćanin za vrijeme sezone posve zaboravi da je čovjek i kršćanin. Opasnost je zlorablivanje gosta, mentalitet olake i brze zarade, psihološke deformacije osobnosti (usp. prof. dr. Srđan Marković: »Razvitak turizma u Jugoslaviji«, Pastoralni simpozij o turizmu, Zadar, 1975).

Kršćanin-ugostitelj, kršćanska obitelj-ugostitelj i u najvećem sezonskom poslu mora naći malo vremena za sabranost i molitvu. U molitvi mora naći snagu, smisao, orijentaciju za svoj rad, koji pred Bogom treba uvijek provjeravati i, ako je potrebno, u svjetlu vjere korigirati. Treba sve učiniti, posao tako organizirati da za domaćine i goste nedjelja bude zaista dan Gospodnji. Kršćanin-ugostitelj i kršćanska obitelj-ugostitelj moraju pred svojim gostima vladanjem, riječima i poslovanjem svjedočiti svoju vjeru u Boga.

Životno je svjedočanstvo najuvjerljivije svjedočanstvo.

Mnoge su kršćanske obitelji-ugostitelji upravo zbog svoje čestitosti i poslovne korektnosti stekle velik ugled i stalne goste-prijatelje.

»Nedjelja turizma« je prilika da sve naše kršćanske zajednice razmišljaju o vrednotama i opasnostima turizma. Sve su one danas, više ili manje, zahvaćene turizmom, bilo da odlaze na odmor, bilo da primaju turiste, bilo da se iz njih regrutiraju turistički i ugostiteljski radnici.

Svaki je kršćanin pozvan po svome krštenju i potvrdi, a osobito onaj koji je po svome zvanju uključen u veliko suvremeno turističko gibanje, da svojim životom, stavom i radom unapređuje pozitivne vrednote turizma.

Marijan Oblak, v. r.
nadbiskup zadarski,
predsjednik Odbora BKJ za pastorizaciju
turista